

Birger byggde Stockholm

Berättelse

Birger Jarl levde för länge sedan. Han föddes omkring år 1210. Han bodde i Sverige. Han kom från en rik familj. Birger fick mycket makt. Han hade titeln jarl. En jarl var nästan som en kung.

Birger blev aldrig kung. Men hans son blev kung. Sonen var bara ett barn. Därför styrde Birger landet. Han styrde i många år.

Birger byggde staden Stockholm. Det var omkring år 1250. Platsen låg vid en sjö. Där kunde han skydda staden. Många köpmän kom till Stockholm.

Birger gjorde också nya lagar. Lagarna skyddade människor. De skyddade folk i deras hem. De skyddade också kvinnor.

Birger Jarl dog år 1266. Idag finns en staty av honom i Stockholm.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
levde	Hon levde i Stockholm för länge sedan.
föddes	kom till världen
rik	har mycket pengar
makt	att kunna bestämma
jarl	en mycket viktig man, nästan som en kung
styra	att bestämma över ett land
bygga	att göra något nytt, till exempel ett hus
sjö	mycket vatten på land
köpman	en person som säljer saker
lag	en regel som alla måste följa
staty	en figur av en person, gjord i sten eller metall

Läsförståelsefrågor

1. Var bodde Birger Jarl?
 1. I Norge.
 2. I Sverige.
 3. I Danmark.
2. Vilken titel hade Birger?
 1. Kung.
 2. Jarl.
 3. Präst.
3. Vilken stad byggde Birger?
 1. Göteborg.
 2. Malmö.
 3. Stockholm.
4. Vem blev kung?
 1. Birgers son.
 2. Birger själv.
 3. Birgers far.
5. Vad gjorde Birgers nya lagar?
 1. De skyddade människor.
 2. De gav honom pengar.
 3. De byggde hus.
6. Vad finns i Stockholm idag? Skriv en kort mening.

Facit

1. b
2. b
3. c
4. a
5. a
6. Exempel på svar: Idag finns en staty av Birger Jarl i Stockholm.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar tema historia och kända personer. Den övar enkla fakta och korta svar. Bilden på statyn kan användas som samtalsstart före läsningen.

Diskussionsfrågor

- Har du sett en staty? Var?
- Vilken stad tycker du om? Varför?
- Känner du till en viktig person från din historia?
- **Skriv (2 meningar):** Skriv om en stad du har bott i eller besökt.

Källor och faktagranskning

- Birger Jarl – Wikipedia (svenska/engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Birger_Jarl
- SO-rummet: Birger jarl – <https://www.so-rummet.se/kategorier/birger-jarl>
- Populär Historia: Birger jarl – jarlen som byggde riket – <https://populärhistoria.se/sveriges-historia/kungar-drottningar/birger-jarl-jarlen-som-byggde-riket>
- Erikskrönikan (medeltida källa till grundandet av Stockholm)

Faktagranskad i juni 2026. Birger Magnusson (Birger Jarl) föddes omkring 1210, troligen i Bjälbo i Östergötland, och dog den 21 oktober 1266 i Jälbolung i Västergötland. Han var jarl och Sveriges verkliga makthavare cirka 1248–1266, men blev aldrig kung. Hans son Valdemar blev kung 1250 och Birger styrde som förmyndare/regent. Han knyts traditionellt till grundandet av Stockholm (omkring 1250; första skriftliga omnämmandet 1252) och till de så kallade fridslagarna (hemfrid, kvinnofrid, kyrkofrid, tingsfrid). Han ledde också ett korståg som befäste svenskt inflytande i Finland. Osäkerheter: exakt födelseår och födelseort är inte säkert belagda; uppgiften att han "grundade" Stockholm bygger till stor del på Erikskrönikan och är delvis legend. Han är begravd i Varnhems klosterkyrka i Västergötland.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.